

Vidiečan

MALOKARPATSKÉ
OSVETOVÉ STREDISKO
V MODRE

JESEŇ 2022 ❖ ROČNÍK 28 ❖ ČÍSLO 3

Obsah čísla

- ❖ Medzinárodný festival Detských folklórnych súborov 2022
- ❖ Na Šarfických lúkach
- ❖ Bezchleba hody
- ❖ Cyrilo-metodské dni
- ❖ Folklórny spevácky súbor Radost' otvoril novú sezónu
- ❖ Salón výtvarníkov 2022
- ❖ Výtvarné spektrum 2022
- ❖ CINEAMA 2022
- ❖ Predstavujeme starostov - Pavel Galamboš
- ❖ Jesenná príloha
- ❖ Modranský kaštieľ znovu oživa
- ❖ Malokarpatská vínná cesta na cestách - Závažná Poruba a Kláštorisko
- ❖ Otvorené pivnice na sv. Urbana®
- ❖ Príbeh vína
- ❖ PETRŽALSKÍ PÁTRAČI, zaujímavé dobrodružstvo pre celú rodinu
- ❖ Keď sa hlina zmení na striebro - Alchymia šperku
- ❖ Podujatia

Medzinárodný festival detských folklórnych súborov

10. až 12. júna 2022, od piatkového poobedia do nedeľného podvečera, ožili vďaka 17 detským folklórnym kolektívom nádherné ľudové tradície na 24. ročníku Medzinárodného festivalu Detských folklórnych súborov, ktorý pravidelne organizujeme v spolupráci s Cechom detských folklórnych súborov Bratislavy. Veselý sprievod detí, členov folklórnych súborov, otvoril tohtoročný festival. V uliciach Starého mesta Bratislavy potešil návštevníkov milujúcich nielen folklórne piesne a tance, ale aj nádherné farebné kroje. Na úvod sa Detské folklórne súbory predstavili priaznivcom folklóru v slávnostnom Gala-programe, ktorý sa konal na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave.

Po sobotňajších programoch v Rači a v Malinove sa šikovní folkloristi zoznámili s miestnymi zaujímavosťami a pamiatkami. V rámci tanečnej školy si mohli zakrepčiť spolu s divákmi a svoju zručnosť si vyskúšali v tradičných dielňach. Pre účastníkov festivalu boli tiež pripravené prehliadky pamätihodností mesta Bratislavy a Bratislavského regiónu.

Detské folklórne súbory z Bratislavy a hostia festivalu: DFS Juránek z Borského Jura, DFS Letnička z Popradu, DFS Malá Jasénka zo Vsetína a súrodenci Čuškovci z Beloveže sa v nedeľu na Primáciálnom námestí v Bratislave rozlúčili s divákmi záverečným slávnostným Galaprogramom.

Aj počas tohto 24. ročníka MFDFS sa deťom z folklórnych súborov podarilo odovzdať návštevníkom krásne posolstvo našich ľudových tradícií.

Na Šarfických lúkach...

100 rokov je dlhá doba, počas ktorej sa udeje veľa vecí, odídu starí ľudia, prídu mladí. Smútok strieda radosť, mení sa história, formujú sa ľudia i dejiny. Počas storočnice Dychovej hudby Šarfianky sa udialo veľa zmien a vystriedali sa v nej mnohí členovia.

11. júna 2022 sa v obci Blatné konal pri príležitosti 100. výročia Dychovej hudby Šarfianka Festival dychových hudieb Na Šarfických lúkach, počas ktorého návštevníci spoznali históriu Šarfianky, zúčastnili sa na oceňovaní jej starých členov a na spomienkovej slávnosti na tých, ktorí sa na nás pozerajú z nebeskej večnosti a vypočuli si festivalový koncert, počas ktorého zazneli piesne v podaní domácej Šarfianky a hostí – DH Igamčanky, Senčanky a Grinavanky. Vo večernom programe sa predstavili DH Túfaranka z Moravy a Pávi krúžok z partnerskej obce Mlynky v Maďarsku.

Malokarpatské osvetové stredisko v Modre udelilo Dychovej hudbe Šarfianka k jej krásnemu 100. výročiu Ocenenie za zachovávanie a rozvoj tradícií dychovej hudby v Bratislavskom kraji. Počas svojej existencie získala DH Šarfianka veľa významných ocenení na festivaloch a súťažiach doma i v zahraničí.

Počas festivalu na Šarfických lúkach dychové hudby dokázali návštevníkom svoju dôležitosť v kultúrnom a spoločenskom živote a aj to, že si zaslúžia podporu pri zachovávaní tradícií.

Festival sa uskutočnil vďaka organizátorom DH Šarfianke, obci Blatné a podpore Poľovníckeho združenia Priehrada Blatné a Fondu na podporu umenia.

Autori: Darina Mladenovová, Adela Oravcová
Foto: archív

ZÁVODSKÉ BEZCHLEBA HODY

Záhorácky folklórny festival Bezchleba hody v Závode sa za posledné roky stáva vďaka dobrej spolupráci obce Závod a Malokarpatského osvetového strediska v Modre a finančnej podpore FPU a BSK známym miestom vyvrcholenia celoročnej činnosti záhoráckych folklórnych kolektívov a jednotlivcov, ktorí sa počas celého roka aktívne na podujatie pripravujú aj účasťou v rôznych súťažiach v oblasti tradičnej kultúry a folklorizmu.

oslávi 40 rokov svojej existencie a Folklórnej skupine Lanšper, ktorá sa snaží o prezentáciu ľudových tradícií priamo v Dome 1890, z ktorého vzniká akési malé centrum tradičnej kultúry.

Na festivale nechýbali Závodskí chuapci - domáci dychovkári, spevácke skupiny seniorov ako Leváranky z Veľkých Levár, či Malinka z Malaciek a folklórna skupina Viničiar z Viničného. V programe sa tiež predstavili záhorácke folklórne súbory Slnčnica - Sunečník z Gajár, Studnička z Borského Mikuláša, Hasprúňan zo Studienky, domáci Lanšper i Závodzan a hostia Grbarčieta z Devínskej Novej Vsi, FS Dopravár z Bratislavy, Verešváran a Verešváranček z Červeníka.

Prostredníctvom tohto festivalu sa nám darí dostať do povedomia ľudí skutočnosť, že aj na Záhori je folklór stále živý. Cieľom tohtoročného festivalu bolo predstaviť folklórne súbory Záhoria a ich hostí na festivale, ktorý predstavuje pôvodný záhorácky folklór v jeho originálnej podobe a ukázať všetkým, že aj Záhorie si zaslúži pozornosť a úctu. Preto sa už tradične stretávame tu v Závode, kde je živý folklór vďaka folklórnemu súboru Závodzan, ktorý v tomto roku

Návštevníci festivalu mali možnosť navštíviť klasický jarmark a vyskúšať si tradičné remeslá ako drôtovanie, prácu s hlinou, či skúsiť prácu v kovárskej dielni, zdobenie kraslíc i maľovanie obrázkov. V Dome 1890 sa v škole tanca učili záhorácke tance a vyskúšať si mohli aj výrobu hodových slížov, či iných kulinárskych špecialít.

Všetci sa tešia už na ďalší ročník festivalu.

Cyrilo - metodské dni 2022

koncert speváckych zborov

Ak chcete pookriať pri hudbe a naplniť si dušu láskou a radosťou, nie je nič lepšie, ako prísť na náš koncert. A to sa podarilo aj 5. júla 2022 v kostole Sv. Mikuláša v Tomášove, kde sme vďaka spolupráci so starostom pánom Istvánom Pomichalom a farským úradom v Tomášove realizovali koncert speváckych zborov z nášho kraja, na ktorom sa predstavili spevácke zbory Stupavská Nevädza, Suchovský spevácky zbor a komorný zbor Stella. Vrcholom bol jedinečný spevácky výkon známej sopranistky Lenky Máčikovej v hudobnom sprievode Klaudie Kosmelovej na kostolnom organe. Bol to úžasný zážitok pre všetkých návštevníkov a spoločná oslava slovenskej vzájomnosti. Celý program bol obohatený umeleckým prednesom Proglasu Máriom Matulom, spevákom Suchovského speváckeho zboru.

Poďakovanie patrí všetkým účastníkom koncertu, obci Tomášov a starostovi Istvánovi Pomichalovi. Vďaka tomuto hudobnému podujatiu odchádzali spokojní návštevníci s krásnym umeleckým zážitkom.

Autor: Darina Mladenová
Foto: MOS Modra

Folklórny spevácky súbor **RADOŠŤ** otvoril úspešnú sezónu

Po rokoch korony sa súbor pustil do práce s novým elánom. Úspešným štartom súboru v roku 2022 bol Jubilejný koncert k 15. výročiu vzniku súboru. Atraktivitu koncertu výrazne podporili aj naši priatelia z Moravy a to cimbalová muzika POLAJKA a Valašský súbor piesní a tancov BAČA z Valašského Meziříčí.

Po prvý za existenciu súboru spevákov podporoval nielen akordeón v podaní umeleckého vedúceho Ing. Štefana Šaláta, ale hudbu obohatili aj husle v podaní Drahoša Mrózeka. Napriek veľmi krátkej dobe na nácvik, risk sa vyplatil. Husle zvýraznili nuansy melódie a naši muzikanti nesklamali. Vypätie pred koncertom a krásne dojmy a ocenenia od spokojných divákov nás nenechali dlho oddychovať. S chuťou sme sa pustili do prípravy ďalších vystúpení.

Radosť sme rozdávali:

- 3. 5. 2022 Jednota dôchodcov Slovenska (JDS) okresný snem
- 21. 5. 2022 Vinárstvo Dudo Modra - Piesne s vinárskou tematikou
- 2. 6. 2022 JDS krajský snem
- 4. 6. 2022 Grinavanka Fest
- 18. 6. 2022 „Rozhovory s“ - organizované Pezinským kultúrnym centrom
- 22. 6. 2022 JDS celoslovenský snem
- 13. 7. 2022 Amfiteáter Dúbravka - Koncert nielen pre seniorov
- 14. 7. 2022 Piešťany - hudobný pavilón - Piešťanské kultúrne leto
- 4. 8. 2022 Pezinok - Rozviazané leto 2022

Súbor absolvoval nielen množstvo vystúpení, ale podarilo sa nám získať aj nové speváčky a ďalšiu posilu do našej malej muzičky. Dvojčlennú muziku doplnil ďalší výborný hudobník - Libor Gabaj, ktorý hrá na kontrabas.

18.7.2022 sme v prezidentskom paláci zahrali a zaspievali ľudové piesne a prijatie pani prezidentkou je pre nás jedným z najväzácnejších ocenení, ktoré súbor za 17. ročné pôsobenie získal. Krásne zážitky umocnilo aj to, že na záver sa pani prezidentka obliekla do kroja a zaspievala si s nami obľúbenú ľudovú pesničku "Vretienko mi padá".

To ako sa nám darilo spievať s pani prezidentkou si môžete pozrieť na: Folklórny spevácky súbor Radosť | Facebook.

September nebude iba sviatkom pre vinohradníkov a vinárov, ale bude aj príležitosťou pre náš súbor podeliť sa s návštevníkmi s našim repertoárom vinárskych piesní.

Návštevníci Pezinského vinobrania 2022 si budú môcť s nami zaspievať v sobotu dňa 17.9.2022 pred tribúnou v zámockom parku. Aby sa im lepšie spievalo, máme pre nich pripravený spevník „Radosťou o víne“, ktorý OZ „RADOŠŤ“ pri meste Pezinok vydalo s finančnou podporou Nadácie ZSE.

Autor: Ing. Ján Bodo

Foto: FS Radosť, Kancelária prezidenta Slovenskej republiky

Salón výtvarníkov 2022

kolektívna výstava 77 umelcov Bratislavského kraja

16. júna 2022 bol v Zoya Museum – ELESKO Wine Park na Partizánskej 2275 v Modre už po dvadsiaty šiesty krát otvorený Salón výtvarníkov. Počas slávnostnej vernisáže, na ktorej všetci prítomní – vystavujúci umelci a ich kolegovia, priaznivci umenia, odborná i laická verejnosť, vedenie galérie, kurátor, či organizačný tím, privítali jeho zrod do trojmesačnej etapy jeho bytia v priestoroch modernej galérie. I keď je každým rokom Salón výtvarníkov iný, obohatený o nové diela i nových autorov, drží sa svojej zásady - ostáva tradične mimoriadnou kultúrne-umeleckou príležitosťou pre výtvarníkov spod Malých Karpát, Bratislavy a z Bratislavského kraja, na ktorej prezentujú svoju tvorbu v rámci kolektívnej výstavy.

V tomto ročníku sa na ňom opäť predstavili zvučné mená profesionálov, ktorým kontrujú vyzretí amatéri. Strohé biele steny a pohľadový betón minimalistického interiéru galérie sa na deväťdesiatštyri dni odeli do pestrého šatu z obrazov Igora Piačku, Ladislava Černého, Jána Fekete, Mariána Komáčka, Martina Kellenbergera, Igiho Brezo, Ľubice Emy Mazík, či Miroslava Dzura a desiatok ďalších autorov. Svoj priestor tu zaujali aj umelecké fotografie z tvorby Michala Šebeňu, Petra Brenkusa, Dušana Křísteka, Stana Jendeka, Jána Strieša, Evly Vlašičovej, či Richarda Gottschalla. Návštevníka očarí nádhernou prírodou inšpirovaných šperkov Márie Špánikovej, alebo Lucie Svobodovej, či Barbory Kočišovej, doplnená krehkými a hravými miniobjektami Soni Ďatel Kozákovej. Vzdušné priestory galérie vyplnili sochy, objekty a plastiky Víta Bojňanského,

Martina Dzureka, Františka Hubeka, Andreja Friča, alebo Ivany Golianovej. Nechýba ani umelecký textil z dielne Dariny Lichnerovej a Silvie Stránskej. Portfólio techník a žánrov výtvarného umenia, či zástup autorov, ktorí vystavujú na tohoročnej výstave, je veľmi dlhý, 77 autorov prezentuje svoju tvorbu prostredníctvom 130 umeleckých prác. V polovici júna sa všetky dielky tejto veľkej mozaiky spojili v jedno spoločné výtvarné dielo pod názvom Salón

výtvarníkov 2022. V rámci expozície výstavy môžete vzhliadnuť aj kolektívne dielo autorov Salónu výtvarníkov 2022 pod názvom „V ľahkosti bytia“. Kurátorom výstavy a súbežne vystavujúcim autorom je Mgr. Pavol Šima-Juriček.

Výstava Salón výtvarníkov v Zoya Museum – ELESKO Wine Park v Modre je pre verejnosť prístupná od 17. júna do 18. septembra 2022, počas návštevných hodín, od stredy do nedele, v čase od 11.30 do 18.30.

Viac informácií o možnosti jej návštevy nájdete na stránke www.elesko.sk.

Organizátorom podujatia je Malokarpatské osvetové stredisko v Modre v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja. Hlavným partnerom tohto výnimočného podujatia je Fond na podporu umenia, ktorý ho z verejných zdrojov podporil.

Výtvarné spektrum 2022

krajská súťaž a výstava

Slávnostnou vernisážou, ktorej súčasťou bol aj odborný seminár s členmi poroty, bola 4. júla 2022 pre verejnosť otvorená výstava krajského kola celoslovenskej postupovej súťaže Výtvarné spektrum 2022. Neprofesionálni autori mali počas seminára možnosť diskutovať s porotcami o tom, ako ďalej napredovať vo svojej tvorbe.

Po hudobnom vstupe v podaní mladého talentovaného hudobného virtuóza – hráča na klasickú gitaru, poslucháča Cirkevného konzervatória v Bratislave Matveja Anchugina, ktorý otvoril slávnostnú vernisáž, nasledovali príhovory organizátorov a poroty, následne dlho očakávané odovzdávanie ocenení. Nadväzujúcu verejnú výstavu vybraných súťažiacich diel, ktorá sa konala vo výstavných priestoroch Zichyho paláca, Ventúrska 9 v Bratislave-Starom Meste od 6. do 23. júla 2022, navštívili desiatky obdivovateľov výtvarného umenia

Tento rok sa do krajskej súťaže neprofesionálnej výtvarnej tvorby prihlásilo 115 neprofesionálnych výtvarných tvorcov vo veku od 15 rokov s trvalým bydliskom, alebo pôsobiskom v Bratislavskom samosprávnom kraji, s 318 výtvarnými dielami. Súťažilo sa v 3 vekových skupinách, súťažiaci vo veku od 15 do 25 rokov, súťažiaci od 26 rokov a skupina bez obmedzenia veku. Kategórie boli nasledovné: maľba, kresba a grafika, priestorová tvorba, inšitná tvorba, digitálna tvorba, experiment. Zasadnutie odbornej poroty sa uskutočnilo už v apríli v Národnom osvetovom centre v Bratislave a členovia poroty – Mgr. Martin Kellenberger, Marián Komáček, akademický maliar a Mgr. art. Jana Kucejová, odporučili vystaviť 103 diel, spomedzi ktorých ocenili 5 autorov a čestné uznanie udelili ďalším 19 autorom.

Vybrané ocenené diela sa už v tomto čase nachádzajú v Regionálnom osvetovom stredisku v Leviciach a čakajú v rámci predvýberu na to, či postúpia do celoslovenského kola súťaže. Veríme, že spolu s nami im držíte palce.

Workshop PLENÉROVÁ KRESBA s témou KRAJINA, a workshop LINORYT s témou PAMÄŤ

V rámci Bratislavského krajského kola postupovej súťaže a výstavy neprofesionálnej výtvarnej tvorby Výtvarné spektrum 2022 sa v mesiaci júl uskutočnili sprievodné workshopy kresby a linorytu. Obe tvorivé dielne sa niesli v odporúčaných témach Národného osvetového centra pre toto podujatie a to KRAJINA a PAMÄŤ.

Náplňou prvého workshopu, ktorý sa uskutočnil v sobotu 9.7.2022 a zúčastnilo sa na ňom 12 amatérskych výtvarníkov, bol experiment tvorby priamo v teréne plenéri, zdokonalenie si zručností v technike kresba ceruzkou a uhlíkom, prípadne grafickým perom a cvičenie na tému krajiny. Mnohí z účastníkov sa na takomto druhu workshopu zúčastnili po prvýkrát. Napriek sálajúcemu slnku bol priestor na ich tvorbu na výsosť lukratívny – hradby, záhrady a exteriéry Bratislavského hradu. Lektorom workshopu bol Mgr. art. Ľubomír Matí, v predchádzajúcom období niekoľkoročný porotca súťaže Výtvarné spektrum a súbežne vynikajúci lektor už z predchádzajúcich tvorivých dielni a konzultácií.

Druhý workshop Linoryt sa zrealizoval opäť v sobotu 16.7.2022 priamo v Zichyho paláci v Staromestskom ateliéri pod vedením Andreja Friča, ktorý sa tejto technike dlhoročne venuje a odovzdáva ju pod svojou značkou FRIKOU na mnohých kurzoch, školách a akadémiách tretieho veku a podobne. Jedenásť výtvarníkov na tomto workshope experimentovalo, alebo sa zdokonaľovalo v tejto grafickej technike v rámci cvičenia na tému Pamäť. Účastníci si vyrobili z linolea matrice a následne ich prostredníctvom lisu otláčali či už na papier, prípadne si vyrábali osobitné papierové tašky s kreatívnou potlačou.

Z oboch výtvarných kurzov vznikli pôsobivé minivýstavy, ktoré dotvorili atmosféru výstavy Výtvarné spektrum 2022, či už priamo vo výstavných priestoroch v Zichyho paláci, alebo virtuálne na facebookovej stránke organizátora - www.facebook.com/Moska.sk/ Podujatia finančne podporilo Národné osvetové centrum.

Autor: Ján Honza
Foto: MOS Modra

CINEAMA 2022

Projekcia Bratislavského krajského kola súťaže amatérskej filmovej tvorby

Vo štvrtok 23. 6. 2022 sa v kinosále Kina FILM EUROPE v Pistoriho paláci v Bratislave uskutočnil 30. ročník podujatia CINEAMA 2022. Na filmovej projekcii sa divákovi a odbornej porote v zložení: filmový režisér a scenárista Mgr. Ladislav Munk, filmová režisérka Mgr. Art. Debora Pastirčáková, profesionálny strihač Mgr. Michal Vrbňák, predstavilo 39 krátkometrážnych filmov od 30 autorov z troch vekových skupín (do 16 rokov, od 16 do 21 rokov a nad 21 rokov). Počas projekcie mohlo publikum vzhliadnuť široké spektrum filmových žánrov - animované filmy, hrané filmy, dokumentárne filmy, publicistiku, experimenty a videoklipy od amatérskych filmových tvorcov. Vzhľadom k bohatému rozsahu ponúknutých filmových snímok bola projekcia rozložená do troch súťažných blokov a v neskorých poobedňajších hodinách sa v priestoroch paláca uskutočnil rozborový seminár s odborníkmi v oblasti kinematografie.

Vyvrcholením podujatia bolo zverejnenie výsledkov súťaže spojené s odovzdávaním cien. Porota udelila 10 cien vybraným snímkam, 8 filmov si odnieslo čestné uznanie a udelená bola aj cena diváka. Desať ocenených diel postúpilo do predvýberu do celoštátneho kola súťaže. V tomto období sú už známe filmy zaradené na celo-slovenskú súťažnú projekciu, a keďže do tohto výberu postúpili všetky nominované diela, Bratislavský kraj bude mať na pripravovanom podujatí bohaté zastúpenie.

Súťažné filmy a ich autori a autorky budú stredobodom celoštátneho kola, ktoré Národné osvetové centrum v spolupráci s Hornošarišským osvetovým strediskom v Bardejove pripravuje na 16. – 18. septembra 2022 v príjemnom prostredí Bardejovských Kúpeľov. Jeho súčasťou budú už tradične špeciálne projekcie, diskusie, tvorivé dielne, filmový kvíz, koncert a záverečná párty.

Autorom gratulujeme a filmom želáme veľa ďalších úspechov v súťaži.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Predstavujeme starostov

Pavol Galamboš

Starosta obce Viničné

Jednou z malebných obcí Bratislavského kraja nachádzajúcou sa neďaleko okresného mesta Pezinok je obec Viničné, o ktorej sa uchovala prvá písomná zmienka z roku 1425. Jej rozloha je 9,62 km² a k 31.12.2021 v nej žilo 2715 obyvateľov. Od roku 2018 je starostom obce Pavel Galamboš, s ktorým Vám prinášame tento rozhovor.

Čo pre Vás obec Viničné znamená a čím Vám prirástla k srdcu?

Vo Viničnom som sa narodil a vďaka mojim rodičom som si túto obec obľúbil. Strávil som tu pekné detstvo, mladosť a v dnešnej dobe tu žijem so svojou rodinou. Vďaka dobrej polohe Viničného je dobrá dostupnosť do okolitých miest a obcí, je tu výborná infraštruktúra. Blízkosť rôznych zariadení ponúka domácim i návštevníkom zaujímavé športové a kultúrne vyžitie. Pre spokojný život v obci sú veľmi dôležité vzťahy medzi ľuďmi a práve Viničné sa môže pochváliť dobrými spoluobčanmi.

Aké úspechy ste vďaka svojej práci dosiahli a čo by ste chceli dosiahnuť v budúcnosti?

Ako starosta sa snažím o to, aby všetko v obci poriadne fungovalo. V súčasnej dobe sa snažíme dobudovať infraštruktúru obce, ako napr. detské ihriská, chodníky a tak veľmi potrebnú rekonštrukciu verejného vodovodu a plynovodu. Podarilo sa nám zabezpečiť kamerový systém, vďaka ktorému sú sledované strategické body obce, a život v obci sa tak stal o niečo bezpečnejší.

Kto je Vaším najväčším vzorom, či hrdinom?

V dnešnej dobe superhrdinov a fantastických bytostí som hrdý na to, že mojimi vzormi a hrdinami sú práve moji rodičia. Vďaka mame a otcovi som sa naučil všetko, čo v živote potrebujem a som im za to veľmi vďačný.

Čo má v živote pre Vás najväčší význam?

V dnešnom uponáhľanom svete plnom stresu a povinností si človek uvedomí, čo má pre neho najväčšiu hodnotu. Mojou prioritou a tým, na čom mi najviac záleží, je moja rodina. Neexistuje krajší pocit, ako ráno sa zobudiť a večer ísť spať s pocitom, že ju mám a že pre ňu môžem žiť a starať sa o ňu.

Aká je Vaša najväčšia záľuba?

Od detstva mám rád futbal a mojou veľkou záľubou je práve tréningovanie detí vo futbale. Počas tréningov im môžem odovzdať nielen základy a viesť ich k výborným výsledkom,

ale snažím sa v nich pestovať vzťah aj k všeobecnému športu.

Čím je obec Viničné zaujímavá pre návštevníka, čo by určite mal navštíviť?

Viničné je známe aj vďaka podujatiam, medzi ktoré patrí:

Medzinárodná výstava mačiek, Klubová výstava psov, či Výstava vín a Festival ľudového folklóru DAN-SPEV. Na základe projektu, ktorý podporilo Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny sa nám podarilo vybudovať bezbariérové, inkluzívne detské ihrisko a z vlastných finančných prostriedkov pumtrackovú dráhu, na ktorú prispeli sponzorsky aj občania. Na tunajšom futbalovom ihrisku sa odohrávajú zaujímavé zápasy s rôznymi hosťami. Návštevníci Viničného si tiež môžu pozrieť preteky v lukostrelbe.

Máte svoje životné krédo?

Tak ako mnohí, aj ja sa držím svojho pravidla a tým je: „Prikrývaj sa takou perinou, na akú máš.“ Aj vďaka nemu

môže človek prežiť pokojný život a naplniť si svoje sny.

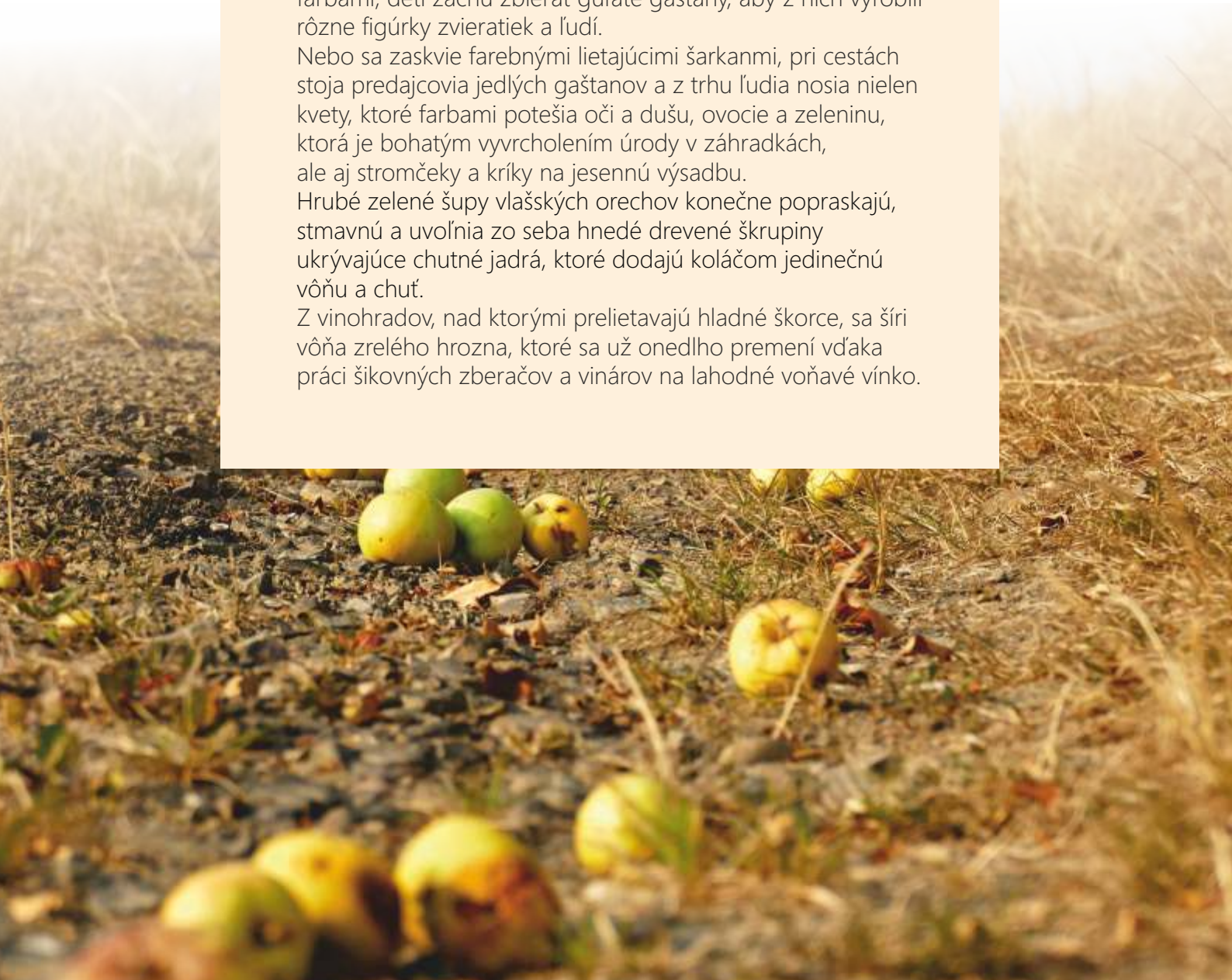
Pán starosta ďakujem za rozhovor a želim Vám aj obci Viničné veľa úspechov.

Autor: Adela Oravcová
Foto: Obec Viničné, starosta Viničného

Jeseň

Jeseň je obdobím, keď človek pocíti úľavu po letnom horúcom dni a vydýchne si pri sviežom počasí. Len čo jesenný vietor jemne schladí slnečné lúče a listy stromov sa začnú skvieť krásnymi zeleno oranžovými farbami, deti začnú zbierať guľaté gaštany, aby z nich vyrobili rôzne figúrky zvieratiek a ľudí. Nebo sa zaskvie farebnými lietajúcimi šarkanmi, pri cestách stoja predajcovia jedlých gaštanov a z trhu ľudia nosia nielen kvety, ktoré farbami potešia oči a dušu, ovocie a zeleninu, ktorá je bohatým vyvrcholením úrody v záhradkách, ale aj stromčeky a kríky na jesennú výsadbu. Hrubé zelené šupy vlašských orechov konečne popraskajú, stmavnú a uvoľnia zo seba hnedé drevené škrupiny ukrývajúce chutné jadrá, ktoré dodajú koláčom jedinečnú vôňu a chuť. Z vinogradov, nad ktorými prelietavajú hladné škorce, sa šíri vôňa zrelého hrozna, ktoré sa už onedlho premení vďaka práci šikovných zberačov a vinárov na lahodné voňavé víno.

Jeseň v záhrade - zber úrody, uskladnenie, výsadba

Každý dobrý záhradkár vie, že na jeseň sa ovocné a okrasné dreviny už nehnoja dusíkatými hnojivami, pretože by im nevyzrelo drevo a boli by menej odolné voči mrazom. Neskoré jablčka a hrušky treba najskôr prebrať a potom uskladniť v uskladňovacích priestoroch, ktoré sa musia vopred vydezinfikovať, aby ovocie počas zimných mesiacov nehnilo. Po zbere poslednej jesennej úrody špenátu, šalátu a karfiolu sa odrežú vrcholky z paradajkových kríčkov a cibuľkové tobolky. V novembri sa vyberie zo zeme posledná mrkva a petržlen, z vňate sa nechá len listové srdiečko a takto pripravená koreňová zelenina sa uloží do piesku alebo do pilín. Semená určené na výsadbu sa vysušia a uskladnia na suchom mieste. Kapustné hlavy vydržia uskladnené v chladnej pivnici až do januára.

Na zimu sa na teplé a svetlé miesta uložia debničky a kvetináče so zasadenou pažítkou, petržlenom, zelerom a cibuľkou sadzačkou. Menej chúlolistivá zelenina vydrží dlhšie svieža, ak sa uskladní do pareniska, z ktorého treba najskôr vyviezť zem. Ovocné stromčeky sa sadia za nie príliš mokrého počasia do pripravených jám širokých 2 x 2 m a hlbokých 60 – 70 cm. Skôr než sa strom zasadí, odrežú sa silnejšie korene, aby mu mohli narásť nové. Korunka stromčeka sa skracuje až na jar. Začiatkom jesene sa vysádzajú semená mrkvy, petržlenu, cibule, chren a rebarbora. Ak je pekné počasia pokračuje záhradkár výsadbou, egrešov, ríbezlí, malín a novými jahodovými sadeničkami. Aby sa do jari zakorenili, sadia sa odrezky ríbezlí šikmo do zeme do 2/3 dĺžky. Semená kôstkovíc a orechov sa vysievajú priamo do pôdy.

Príprava záhrady na zimu

Do polovice novembra treba ukončiť výsadbu ovocných stromov, ktoré sa nemajú sadiť na miesta po vyschnutých alebo odstránených stromoch. Pri prudších zmenách teploty medzi dňom a nocou koncom zimy stromy ochráni pred poškodením biele vápno. Väčšie rany na ovocných stromoch treba naimpregnovať ochrannými prostriedkami, menšie treba zatrieť štepárskym voskom. Na starších stromoch treba nezahojené rany po väčších konároch vyrezať až do živého dreva a dutinu zabetónovať. Mladé stromčeky treba obaliť ochranným látkovým, alebo drôteným materiálom proti hlodavcom. Kmeň viniča treba prikryť zeminou, prípadne kôrou alebo čečinou. Následne sa môže vinohrad ošetriť postrekom proti prezimujúcim škodcom.

Po skončení zberu zeleniny treba záhradu pohnojiť a hlboko porýľovať. Ovocnému sadu pomôže jesenné prehnojenie draselnými a fosforečnými hnojivami. Dobrý záhradkár vie, že na jeseň sa ovocné a okrasné dreviny už nehnoja dusíkatými hnojivami, pretože by im nevyzrelo drevo a boli by menej odolné voči mrazom. Pri intenzívnom obrábaní sa záhrada hnojí každý druhý rok. Nehnojí sa tá časť záhrady, kde sa vysádza cibuľová zelenina.

Z trávnej plochy záhrady treba zhrabať listie a zakompostovať ho nehaseným vápnom, čím sa zničia zárodoky hubovitých chorôb.

Keď je záhrada správne pripravená na zimné obdobie, aj záhradkár si spokojne môže do jari oddýchnuť a pripraviť sa na ďalší rok plný nielen tvrdej práce, ale aj radosti z rozkvitnutej záhrady plnej chutných plodov.

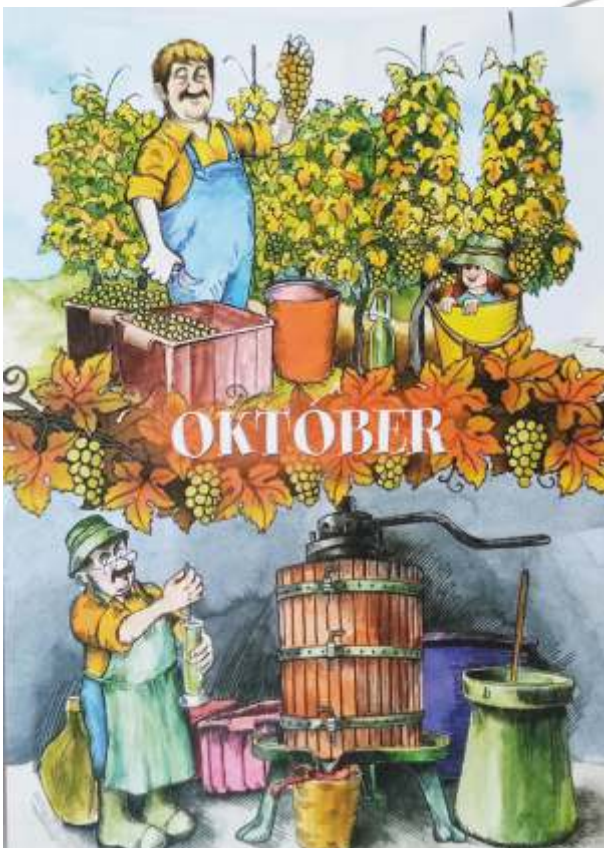
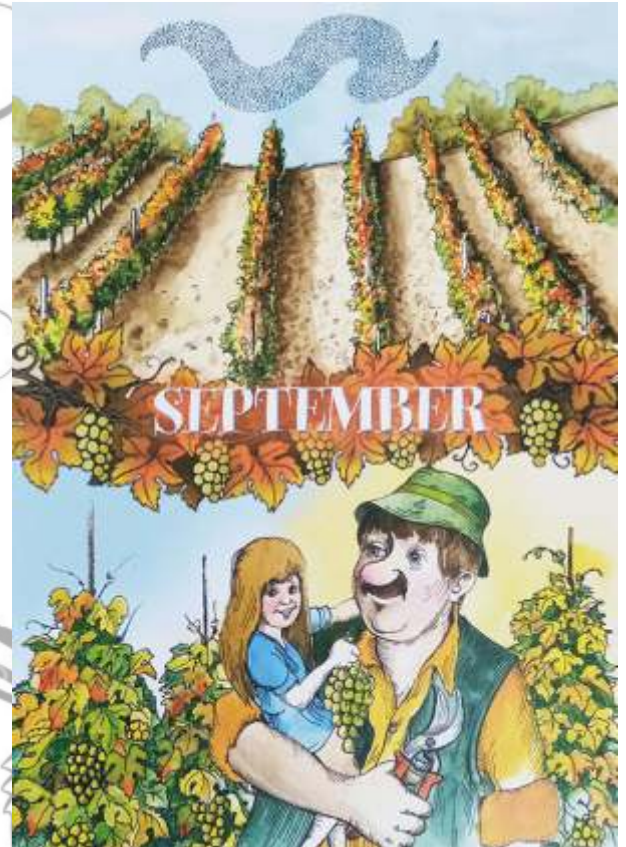
Pohl'ady

do vinice a do pivnice

SEPTEMBER

Vinica je plná farieb a zrejúceho voňavého hrozna. Radosť i starosť. Na modrej oblohe krúžia krdliská drzých škorcov... Pani vinica je tehotná. Prvé muškáty sa už zväžajú do lisovne. Hrozno nemliaždite, starostlivo ho preberajte a oberajte v čase jeho technologickej zrelosti. Pozor, aby vám müller neopadol a mušt z vlašáku „nesľahoval“ jazyk ...

Do lisovne a do pivnice nevozte predčasne obraté a hnilé hrozno. Je to daromné. Zmerajte si napred cukratosť muštu a rešpektujte predpoveď počasia. Lisujte opatrne, mušty odkalujte a kvasenie regulujte. Bože, veď sme už v 21. storočí! Chladenie muštov a používanie čistých kultúr vínnych kvasiniek by malo byť už pravidlom vašej práce...

OKTÓBER

Je chladnejšie, zdá sa, že babie leto už nepríde. Asimilácia viniča dobieha, v bobuliach sa tvoria posledné cukry, letorasty drevnatejú. Oberačka je v plnom prúde. Zbierame za sucha a denne o čosi neskôr. Nech vetrik strapce osuší. Pri zbere používame zásadne ľahké nožnice, nie tupé nožičky. Strapce preberáme, nehráme s nimi hádzanú. Nádoby po zbere dôkladne poumývame. Veď oberať budeme i zajtra...

V lisovni a pivnici nevieme na čo skôr siahnuť. Dnes oberáme aromatické odrody. Odzrňte ich a rmut nechajte 6 – 12 hodín nakvásať. Enzymatických prípravkov sa neľakajte. Cukru sa vyhýbajte a odkysľovaniu muštov tiež. Tie odkalujte a kvasný proces vedte pri nižších teplotách. Mladé vína dolievajte a pravidelne ich prekošťujte. Nezostávajúť však v pivnici prídlho. Kvasný plyn rajscky vonia ale i zákerne zabíja...

NOVEMBER

Zima je za dverami. Prší, poletujú prvé vločky snehu. Počiatkom mesiaca už končí zber. Len pár riadkov zdravého rizlingu pod sieťou čaká na prvé mrazy. Možno bude ľadové...

Ak je mokrá jeseň starú vinicu podsádzame.

V mladej zase sadenice prihrňame. Klúčujeme vinice na dôchodku a rigolujeme pôdu pre jarnú výsadbu. Na základe pôdneho rozboru dopĺňame matku zem o chýbajúce živiny...

Mladé víno v nádobách pravidelne dopĺňame.

V pivnici je akurátna teplota. Akurátna pre prebehnutie jablčno – mliečnej fermentácie. Baktérie papkajú príkru kyselinu jablčnú a „kakajú“ do vína kyselinu mliečnu. Je to „voňavé“ kakanie... Až po ňom víno „prisírieme“. Koncom mesiaca už stáčame prvé nové a menej extraktívne biele vína. Tie „silné“, biele i červené, si zatiaľ nevšímame. Pod „zúbok“ sa im pozrieme až o pár týždňov...

Text: Fedor Malík
Ilustrácie: Peter Cpin

Modranský kaštieľ znova oživa

V dávnej minulosti stál na hornom konci Modry veľký mlyn s krásnou záhradou. V dobách, ktoré si pamätajú už len hrubé múry a snád niektoré stromy v záhrade sa z neho postupne stávalo šľachtické sídlo, v ktorom sa konalo mnoho stretnutí a zaujímavých udalostí. Z mlyna, ktorý bol postavený v 16. storočí a v ktorom sa vystriedalo viacero majiteľov, sa stal kaštieľ so záhradou, ktorú majitelia skrášľovali a vysadili v nej nádherné cudzokrajné stromy a rastliny. Vysoký statný platan, ktorý posledný majiteľ rytier Arthur Polzer zasadil v roku 1922, zdobí dvor kaštieľa dodnes.

V roku 1922 odkúpilo Ministerstvo hospodárstva ČSR túto skvostnú stavbu pre Vinohradnícko – záhradnícku školu, vďaka ktorej boli v záhrade vysadené ovocné stromy a celý kaštieľ skrášľili krásne kvety a rôzne rastliny. Od roku 2003 v Modranskom kaštieli sídli Malokarpatské osvetové stredisko a jeho súčasným majiteľom je Bratislavský samosprávny kraj. Zub času sa podpísal nielen na múroch a streche kaštieľa, zmenila sa aj záhrada.

14. augusta 2018 začala na základe projektu „Kultúrne – kreatívneho oživenia tradícií“ Heritage SK-AT, ktorý je spolufinancovaný z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika Rakúsko rekonštrukcia kaštieľa, ktorú realizuje Bratislavský samosprávny kraj.

Po veľkej revitalizácii ožije zelené srdce kaštieľa – záhrada s jazierkom, v ktorej voľakedy bujnili a rástli cudzokrajné stromy. Jedným z tých, ktoré prežili dodnes, je vďaka prirodzenej dlhovekosti, dobrej odolnosti proti škodcom a neuveriteľnej vitalite krásny strom Ginko biloba. Aj toto zázračné miesto nadobudne reprezentatívny charakter, vďaka ktorému tu budú môcť návštevníci kaštieľa prežiť príjemné chvíle.

Jeseň tohto roku bude pre Modranský kaštieľ výnimočná. Po rokoch rekonštrukcie sa jeho brány znovu otvoria pre obyvateľov Modry a okolia, Malokarpatského regiónu a Bratislavského kraja, ktorí sa tu budú môcť stretávať na rôznych podujatiach v nových priestoroch určených nielen pre malé javiskové formy, pre podporu tradičných remesiel, ale aj pre rôznu vzdelávaciu, osvetovú a kultúrno – kreatívnu činnosť. Vo vinárii s vlastnou pivnicou sa budú môcť prezentovať nielen lokálni vinári, ale aj rakúski partneri z projektu a v reprezentatívnych priestoroch bude župa prijímať oficiálne návštevy. Medzi skvosty kaštieľa budú patriť ateliéry a priestor určený pre digitalizáciu vzácných predmetov.

Autor: Adela Oravcová
Foto: MOS Modra, MyHeritage

MVC na cestách

Závažná Poruba a Kláštorisko

Každý rok sa členovia Malokarpatskej vínnej cesty vyberú na cesty po Slovensku. Tento rok si návštevníci mohli ochutnať výborné vína vinárov z Malokarpatského regiónu, výborné koláče a pagáče a zabaviť sa pri pesničkách miestneho folklórneho súboru a miestnej kapely v Závažnej Porube a na Kláštorisku.

8. júla 2022 poobede zaparkoval autobus MVC v Závažnej Porube a všetko začalo dobrým obedom, po ktorom v cent-

re dediny, neďaleko rodičovského domu Milana Ráfusa, začala príprava ochutnávok vín. Na priestranstve už boli pripravené drevené stánky, kde si mohli vinári vyložiť svoje vína a produkty vinárstva. Zároveň sa pripravoval folklórny súbor, ktorý počas podujatia vytvoril príjemnú atmosféru svojim vystúpením. Napriek tomu, že prvých 30 minút počasie podujatiu neprialo, začalo pršať, návštevníkov to vôbec neodradilo a ďalej si s nami užívali veselú náladu pri dobrých vínach. V rámci občerstvenia Obecný úrad a miestne ženičky napiekli chutne sladké a slané koláče a aj MVC prispelo pagáčmi a výbornými štrúdlami

od sponzora - tradičnej rodinnej pekárenskej firmy Framipek zo Šenkvic. Počasie sa našťastie umúdrilo, pršať prestalo a ľudia sa mohli ďalej baviť pri veselej ochutnávke výborných vín.

Ráno 9. júla 2022 o 9.hod. vinári vyrazili na Kláštorisko. Časť z nich, ktorí si trúfali, išli pešo, ostatní sa dopravili do cieľa autom. Na Kláštorisku nás čakalo príjemné prekvapenie, vybudované nové drevené stánky - prístrešky, ktoré by v prípade nepriaznivého počasia bezpečne chránili našich vinárov, ale počasie bolo našťastie krásne, slnečné a ideálne pre toto podujatie. Aj počas druhého dňa tohto podujatia bola návštevnosť pomerne vysoká, ľudia sa dobre bavili, k čomu prispela aj miestna kapela, ktorá počas ochutnávky hrala na počúvanie a neskôr aj do tanca. Zároveň pracovníci horskej služby, pripravovali výborný guláš z diviny, ktorý rozvonieval široko - ďaleko.

Tak, ako aj po minulé roky, aj tohtoročné podujatie Malokarpatská vínná cesta na cestách bolo veľmi úspešné, návštevníci ho mohli vnímať ako tradíciu a mnohí ocenili celkovú snahu a prípravu organizátorov. Už teraz sa spolu s nami, vinármi a organizátormi tešia na budúce ročné podujatie.

Opäť aj v tomto roku sme finančne prispeli na obnovu Kláštoriska a podporili sme snaženie Občianskeho združenia v Závažnej Porube, ktoré je veľkým propagátorom posolstva Milana Ráfusa.

Otvorené pivnice na sv. Urbana®

2022

Otvorené pivnice na Svätého Urbana, ich 15.ročník, sa uskutočnili od Trnavy až po Devín. Návštevníci milovníci tohto podujatia prišli z ďalekého východu, z Poľska, z Moravy aj z Oravy. Ocenili kvalitu vín, hlavne červených, ktoré v tomto období dosiahli svoj vrchol. Vinohrady sú krajínovtorný prvok, návštevníci sa tak mohli pokochať krajinou, ktorú vinohrady dotvárajú do jedinečnosti.

V dňoch 20. a 21. mája 2022 nalievali vinári v 121 pivniciach Malokarpatského regiónu svoje najlepšie víno, ktoré sa im podarilo dorobiť z minuloročnej úrody vlastného hrozna. 1200 návštevníkov mohlo ochutnať a porovnať vína, ktoré sú výsledkom náročnej práce všetkých statočných vinohradníkov a vinárov.

Nechýbali kulinárske dobroty, typické pre Malokarpatský región, dobrá nálada, milé úsmevy, veselé rozhovory a hlavne výborný zážitok z ochutnávania toho najlepšieho, čo vinár vo svojej pivnici spracoval.

O rok opäť stretneme sa pri pohári dobrého vína.

Autor: Malokarpatská vínná cesta®

Foto: Malokarpatská vínná cesta®

„Príbeh vína v Malých Karpatoch“

jedinečná atrakcia Malokarpatského múzea v Pezinku

Malokarpatské múzeum v Pezinku predstavilo 25. mája 2022 na sviatok sv. Urbana – patróna vinohradníkov – v rámci expozície nový projekt pod názvom „Príbeh vína v Malých Karpatoch“, o ktorom nám porozprával riaditeľ múzea PhDr. Martin Hrubala, PhD. Zaujímavá projekcia premietnutá s kino efektom priamo na 3D maketu Malých Karpát, sprevádzaná slovenskou, alebo anglickou verziou textu a dramatickou hudbou, prevedie návštevníka múzea za 9 minút obdobím 2000 rokov a predstaví mu históriu vína v oblasti Malých Karpát. Prvotnou myšlienkou tohto jedinečného projektu bolo oživiť príbehy z minulosti tak, aby deti a študenti, nemuseli ticho stáť, počúvať a pozeráť na vystavované exponáty s núteným záujmom a zároveň priniesť návštevníkom niečo výnimočné, čo nenájdú nikde inde na Slovensku.

Celý projekt začal vznikať v novembri 2021. Na základe scenára, ktorý bol niekoľkokrát upravený, vznikol vizuál a v Ústave technológie a inovácií – UTAI – bol vytvorený skutočný 3D reliéf Malých Karpát. Po spojení projekcie, textu a hudby bol „Príbeh vína v Malých Karpatoch“ prvýkrát sprístupnený týždeň a pol pre náhodných návštevníkov, ktorí pomohli vlastnými postrehmi túto výnimočnú a jedinečnú expozíciu dokončiť. Medzi týmito prvými návštevníkmi boli okrem seniorov aj študenti, ktorí sa rozišli po miestnostiach múzea. Len čo sa zhaslo svetlo v miestnosti, kde je 3D reliéf umiestnený, všetko stíchlo, študenti spozorneli a fotili si zaujímavú projekciu. Na záver zaznel múzeom potlesk, čo bolo pre všetkých, ktorí akokoľvek prispeli k vzniku „Príbehu vína v Malých Karpatoch“, veľmi dobrým znamením.

Na základe členstva v Oblastnej organizácii cestovného ruchu Malokarpatské múzeum spolupracuje s Pezinským zámkom, s ktorým vytvorili COMBI tiket – vstupenku, v ktorej je zahrnutý vstup do múzea aj do zámku. Ďalšiu spoločnú vstupenku má múzeum vytvorenú s Literárnym a vlastivedným múzeom vo Svätom Jure. S týmto zakúpeným lístkom vo Svätom Jure sa za vstup do Malokarpatského múzea už neplatí a naopak.

Ponuku prehliadok a viac informácií o Malokarpatskom múzeu v Pezinku nájdete na webovej stránke múzea: <https://www.museumpezinok.sk/sk>.

Autor: Adela Oravcová
Foto: MOS Modra

Zaujímavé dobrodružstvo pre celú rodinu

V období, keď pandémia zavrela školy, kultúrne zariadenia a dospelí, ani deti nemali možnosť, relaxovať a oddýchnuť si od smutnej reality, vznikol v Kultúrnych zariadeniach Petržalky jedinečný projekt Petržalskí pátrači, vďaka ktorému nielen rodiny s deťmi, ale aj ostatní záujemcovia môžu spoznať Petržalku náučnou, zábavnou a nenútenou formou.

1. Čo všetko stálo za prípravou projektu Petržalskí pátrači?

V roku 2020, v období prvého lockdownu, vznikol v KZP projekt, ktorý umožnil rodinám a ľuďom v obmedzenom počte – 5 osôb, na základe opatrení - bezpečný pohyb po Petržalke, pri ktorom by zaujímavou a hravou formou spoznali svoje bydlisko tak, ako sa to človeku v bežnom živote nepodarí. Po dlhých motivačných stretnutiach, tvorivých sedeniach a zostavovaní materiálov, bola v apríli 2021 spustená registrácia Petržalských pátračov, ktorí začali spoznávať svoje bydlisko prechádzaním a plnením rôznych zaujímavých úloh na piatich cestách, ktorými boli: 1. Dunajská cesta, 2. Cestami petržalského športu, 3. Cestami za umením, 4. Cesta po petržalských námestiach a 5. Cesta do petržalskej histórie.

2. Ako sa môžu záujemcovia stať Petržalskými pátračmi?

Stať sa Petržalským pátračom je veľmi jednoduché. Stačí vytvoriť skupinu, ktorá má chuť spoznávať, zabaviť sa a dozvedieť sa nové veci. Najjednoduchšie je naskenovať QR kód, navštíviť www.petrzalskipatrci.sk, alebo webové sídlo verejnej kultúrnej inštitúcie Kultúrne zariadenia Petržalky - www.kulturavpetrzalke.sk, nájsť na úvodnej stránke banner Petržalskí pátrači, kliknúť naň a po otvorení podstránky sa nechať viesť informáciami a inštrukciami. Po vyplnení prihlášky dostane skupina pátračov mailom od zamestnancov KZP svoje číslo a môžu sa vybrať odhaľovať tajomstvá Petržalky.

3. Čo všetko sa môžu pátrači o Petržalke dozvedieť?

Predovšetkým sa dozvedia mnoho zaujímavého o prírodných krásach a vzácnostiach petržalskej prírody, o športoviskách a histórii športu v Petržalke, o umení vo verejnom priestore a o kultúre v celej mestskej časti, o podstate toho, čo robí obec a mesto sídlom spoločenstva ľudí a aké sú

funkcie námestí a ulíc. Najdôležitejšie však je, že najmä tí mladší sa v závere svojho pátrania dozvedia, že Petržalka má bohatú a hodnotnú históriu a jej často skryté a málo objavené historické pamiatky sú niekedy naozajstnou vzácnosťou hlavného mesta Slovenska.

4. Kde všade zavedú cesty Petržalských pátračov a čo potrebujú k prejdeniu týchto ciest?

Cesty po mestskej časti sú zostavené tak, aby sa pátrači na každej z nich venovali jednej téme a počas tej jednej cesty navštívili všetky významné miesta a oboznámili sa so všetkými dôležitými skutočnosťami, ktoré sa tej ktorej témy týkajú. Aby bolo pátranie zaujímavé a vzrušujúce, musia pátrači na svojich cestách po Petržalke plniť rôzne úlohy a lúštiť rozličné hádanky a hlavolamy. K tomu si potrebujú v KZP vyzdvihnúť a na každú cestu zobrať so sebou špeciálnu mapu a zadania, ktoré sú na prvých štyroch cestách uvedené nielen v mape ale aj na internete, v interaktívnom elektronickom dotazníku a na piatej ceste po Petržalskej histórii, tak ako kedysi, vytlačené v klasickom papierovom, "pracovnom" zošite. Okrem máp a zadaní, dosanú Petržalskí pátrači na svoje cesty aj rôzne zaujímavé pomôcky a potreby, ktoré im slúžia pri plnení úloh a ostávajú im po absolvovaní tej ktorej cesty ako pamiatka a spomienka na súťaž.

5. Koľko skupín Petržalských pátračov sa vám prihlásilo do projektu?

Momentálne máme zaregistrovaných 140 skupín pátračov. Každá skupina si ide podľa vlastného tempa, nakoľko hra nie je časovo obmedzená.

6. Pátrači spoznávajú Petržalku tak, ako ju doteraz nepoznali a Petržalka spoznáva pátračov. Co projekt priniesol Kultúrnym zariadeniam Petržalky?

Kultúrne zariadenia Petržalky majú v súťažiach pátračov svojich verných a nadšených klientov, návštevníkov kultúrnych podujatí a dokonca možno aj spolupracovníkov a potenciálnych dobrovoľníkov. Pre samotných pracovníkov KZP bolo pri príprave projektu často veľkým prekvapením, čo všetko sa v Petržalke skrýva a spoznali miestnu časť tak, ako nikdy pred tým.

Malokarpatské osvetové stredisko v Modre žela Kultúrnym zariadeniam Petržalky veľa ďalších tak krásnych projektov a veľa spokojných Petržalských pátračov. Veríme, že tento projekt zaujme aj iné obce a mestá nielen Malokarpatského regiónu.

Autor: Adela Oravcová, zamestnanci KZP
Foto: Kultúrne zariadenia Petržalky

Ked' sa hlina zmení na striebro

alchymia šperku

Už od nepamäti ľudia zvyrazňovali svoju prirodzenú krásu rôznymi šperkami. Či to boli ozdoby z kostí, z prírodného materiálu, alebo z nerastov, vždy mali svoje čaro, ktorým dokázali zvýrazniť osobnosť človeka. Dnes si môžeme šperky kúpiť v kamenných obchodoch, objednať si na internete alebo si ich dokážeme vyrobiť aj sami. Jednou zo šikovných dám šperku a lektoriek je Slavomíra Habardová z Pezinka.

Aby človek mohol šperky tvoriť, lásku k nim musí mať v srdci. Ako je to s tebou a s tvojím vzťahom ku šperkom?

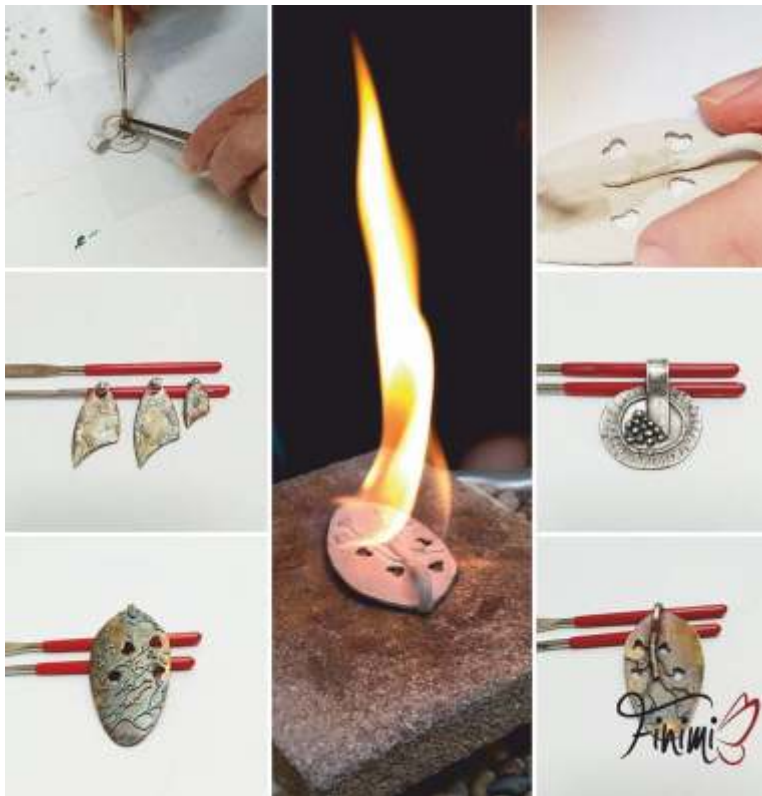
Mame vďačím za to, že u mňa vzbudila lásku k tvorbeniu. Naučila ma takmer všetky ručné práce. Učiteľke v ZUŠ za schopnosť vidieť možnosti v kreativite sa neobmedzovať a nebáť sa kombinovať techniky a farby. Šperk samotný sa mi do života priplietol až po materskej dovolenke. Najprv to boli náušnice a privesky šité z drobných korálikov. Keď som obšila svoj prvý kryštál a vytvorila vtedy pre mňa úplne profesionálny šperk, nevedela som ani zaspáť. Druhá podobná skúsenosť prišla po absolvovaní lektorského kurzu na modelovacie striebro. Emócie som niekoľko dní „trávila“, kým som bola schopná popísať svoje dojmy. Možno to boli tie zárodoky lásky k šperku, ktoré som v tom čase zobudila.

Slávka, kedy si sa začala venovať výrobe šperkov a z akého materiálu šperky tvoríš?

Za túto cestu vďačím môjmu vnímavému manželovi. Predstav si, existuje hlina, ktorá sa premení na striebro, keď ju vypáliš opísala som mu svoj internetový objav. V tom čase, som videla obrázky prevažne masívnejších šperkov.

Neoslovili ma. Tému som pre seba uzavrela až do doby, keď som dostala k narodeninám kompletnú výbavu aj s materiálom. Mala som dôvod pustiť sa do nového bádania. Tak začali moje prvé pokusy premeny hliny na striebro. Je to fascinujúci materiál. Vymysleli ho v Japonsku, keď hľadali uplatnenie pre odpadové striebro z priemyslu.

Zomleli ho na prach, zmiešali s organickým pojivom a vodou, a vytvorili hlinu. Tá sa modeluje, suší a vypaľuje, vyhára pojivo a ostáva rýdze striebro. Ako každý, kto pracuje s drahými kovmi, aj ja podlieham puncovému zákonu a aj moje šperky prechádzajú puncovou kontrolou. Puncový úrad potvrdzuje, že aj výsledkom takejto nezvyčajnej technológie, je pravé striebro. Mojou inšpiráciou je príroda. V istom momente som zatúžila prepájať nové techniky s tradičnými. Začala som sa učiť paličkovanú čipku u Darinky Lichnerovej z Modry. Čipku miniaturizujem a vkladám do niektorých šperkov.

Ako si sa stala lektorkou a čo všetko si musela zvládnuť?

Vyškolila som sa v Prahe u Janky Veselej a stále sa učím. Ako všetko v živote – školy, kurzy a certifikáty pomáhajú naštartovať sa a zvyšujú dôveryhodnosť. Majstra však robí tréning, neustále skúšanie, zdokonaľovanie, doladovanie. Ono to ale nie je vždy len prechádzka ružovou záhradou. Keď má človeka niečo živiť, musí tomu venovať „plný úväzok“ i viac. Dlhú dobu som mala šperk ako koníček popri iných činnostiach, ktoré mi zabezpečovali živobytie. Šperky a kurzy nenapredovali tak, ako som si želala. S požehnaním rodiny som sa rozhodla, že to posuniem ďalej ako svoju hlavnú aktivitu.

Môžeš nám povedať viac o svojich kurzoch? Kde sa môže záujemca prihlásiť, čo musí pre svoj záujem urobiť?

Kurzy organizujem najčastejšie v Pezinku, donedávna v krásnom Ajamo Ateliéri s farebnou tvorivou dušou maliarky a lektorky Ajky Mozolovej. Od septembra žijem

svoj sen vo vlastnom ateliéri v tom istom dvore ako Ajamo. Viem však prísť kamkoľvek, kde je záujem o kurz a nájde sa priestor na kreativitu. Aktuálny harmonogram kurzov a podujatí je na blogu www.finimi.sk.

Tu prezentujem svoju tvorbu elektronicky. Ale mám veľmi rada stretnutia na rôznych podujatiach. Žiaden obrázok totiž nenahradí to „osobné“ a možnosť techniku, prácu, či hotový šperk zažiť na vlastnej koži.

Prekvapili ťa niekedy tvoji kurzisti niečím výnimočným?

Kurzy sú pre mňa úžasné mikrosvety. Rada posúvam to, čo viem, iným. Kurzistky a kurzisti prinášajú seba, svoj elán, nadanie a zručnosti. Často ma prekvapí prístup a neoblomnosť, s ktorou chcú niečo vytvoriť práve tak, ako by som to ja nerobila. Je to taký syndróm nepoškvrnených priveľkým

množstvom vedomostí. Tak sa aspoň snažím pridať nejaké odporúčanie na eliminovanie rizík. A vždy znovu ma prekvapuje, že to vyšlo. Nakoniec je to príjemné, že aj ja sa učim od svojich študentov.

Aký bol tvoj najväčší úspech so šperkami?

Nepočítam prácu so šperkami na úspechy, ale na spokojnosť ich nových majiteľov. Výroba šperkov na želanie nesie so sebou aj dávku adrenalínu: Budú spokojní? Trafila som sa do predstavy? Je tento, či onen symbol vyjadrený zrozumiteľne? Nie je tento šperk podľa detskej kresby príliš

dospelo stvárnený? Otázok je milión. Každá pozitívna spätná väzba a iskričky spokojnosti v očiach zákazníčky či zákazníka sú pre mňa veľkým úspechom.

Podporuje ťa rodina v tvojej krásnej činnosti, alebo sa dokonca do nej zapája?

Bez podpory manžela a detí by to nešlo. Oni sú tiež také tvorivé dušičky. U nás stále niečo hrá – klavír, bicie, gitara, niekedy všetko dokopy. Syn Filip kreslí a dcéra Nina sa najradšej hrá so slovom. Keď potrebuje originálny darček, niečo nezvyčajné, paličkuje.

A na záver - aké máš sny a ciele?

Vždy sa teším z úspechu svojich šperkov, ale môj veľký sen, za ktorým sa snažím kráčať, súvisí s kurzami a podujatiami. Vychádzam z predpokladu, potvrdeného vlastnou skúsenosťou, že akákoľvek tvorba je silným pilierom pre duševnú pohodu, ktorú všetci tak veľmi potrebujeme. Ponárame sa do tvorivého procesu, zabúdame na všednosť i čas a prečítujeme prítomný okamih. V protiklade k pracovnému životu v kancelárii alebo za počítačom, sa viditeľný výsledok dostaví v priebehu pár hodín. V tomto prípade v podobe šperku z drahého kovu, ktorý je trvalou hodnotou, spomienkou na ľudí, na atmosféru a na vlastné ja. Dokonca môže byť aj predmetom dedičstva, niečo hmatateľné po nás ostane. Moji študenti často zisťujú, že dokážu čosi, čo by od seba nikdy nečakali. Moment, keď sa vlastnými rukami vytvarovaná hlina v plameni ohňa pred očami mení na striebro, je skutočne výnimočným zážitkom. A celý tento súbor vnemov by som rada sprostredkovala všetkým, ktorí oň prejavia záujem. Je jedno ako - na kurze, firemnom podujatí, na festivale, rozlúčke so slobodou, na dámskej jazde, narodeninovej, či inej oslave... Pre život si želám, aby sme to čo vieme a dosiahneme, využívali v prospech ostatných, aby sme si životy navzájom obohacovali, uľahčovali a spetrovali.

Slávka veľmi pekne ďakujem za rozhovor a želám ti v mene Malokarpatského osvetového strediska veľa úspechov v tvojej krásnej činnosti.

Autor: Adela Oravcová

Foto: Eva Amzler, Slavomíra Habardová

Pripravované podujatia

September

03. 09. 2022

DEŇ VO VINOHRADOCH® 2022

14. ročník, vinice Malokarpatského regiónu

24. 09. 2022

DEŇ OTVORENÝCH ATELIÉROV® 2022

7. ročník, Verejná prezentácia ateliérov v Bratislavskom kraji. Podujatie sa organizuje v rámci projektu HERITAGE SK-AT „Kultúrno-kreatívne oživenie tradícií“, ktorý je financovaný z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika - Rakúsko Bratislavský kraj

Október

07. - 08. 10. 2022

Slávnostné otvorenie zrekonštruovaných priestorov Kaštieľa, sídla Malokarpatského osvetového strediska

08. 10. 2022

JABLKOVÉ HODOVANIE

Všetko o jablkách a dobrotách z nich
Modra, mestá a obce Bratislavského kraja, mestské časti Bratislavy

22. 10. 2022

ZLATÁ ČIŽMA

Krajská súťaž a prehliadka choreografií folklórnych súborov a tanečných zoskupení
DK Zrkadlový háj, Rovniankova 3, Bratislava

26. 10. 2022

DEŇ OSVETOVÝCH PRACOVNÍKOV

DK Zrkadlový háj, Rovniankova 3, Bratislava / Kaštieľ MOS

November

08. 11. 2022

BENIAKOVE CHYNORANY

Slovenský festival poézie v umeleckom prednese poézie európskych autorov
Kaštieľ MOS, Horná 20, Modra

18. - 19. 11. 2022

DEŇ OTVORENÝCH PIVNÍC®

23. ročník najobľúbenejšieho podujatia na Malokarpatskej vinnej ceste® otvorených od Bratislavy po Trnavu

December

04. 12. 2022

VIANOČNÉ INŠPIRÁCIE

Tradičné ľudovo-umelecké trhy v atraktívnom prostredí kaštieľa v Modre

Zmena programu a termínov vyhradená.
Tešíme sa na spoločný zážitok.

Podujatia podporili:

Štvrťročník vydáva: MALOKARPATSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI BRATISLAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA
Horná 20, 900 01 Modra
vidiecan@moska.sk
mvc@mvc.sk
☎ 033/643 34 89
www.moska.sk, www.mvc.sk

ročník 28, číslo 3/2022 dátum vydania: september 2022
Zodpovedná redaktorka: PhDr. Anna Píchová, riad. MOS
Redaktorka: Adela Oravcová
Grafická úprava: Mgr. Martina Dočolomanská
Vytlačil: Ultraprint, s.r.o. Bratislava, Náklad: 900 kusov, Nepredajné

EV 5113/15
ISSN 1338-2020
IČO: 00 180 289
Registované Okresným úradom
v Pezinku pod č.3/348/20-12/1994